
Van de Voorzitter

In memoriam Sytze P. Boersma

Eind 2010 werden we opgeschrikt door het overlijden van onze penningmeester Sytze Boersma. Sytze overleed woensdag 26 december 2010 op 62-jarige leeftijd.

In 2007 trad Sytze Boersma aan als penningmeester van de stichting Famtofam. Eén van de eerste klussen was het verbeteren van de geldstroom naar de kinderen in Gyumri – Armenië. Er is door Sytze een systeem ontwikkeld dat waterdicht is en zorgt dat het geld op de juiste plaatsen terecht komt zonder tussenkomst van derden. Sytze heeft hier bijzonder veel energie ingestoken en is volhardend geweest zowel richting Armenië als intern binnen het bestuur. Dat kenmerkte Sytze: volhardend!

Sytze deed zijn werk zonder dat dit opviel, betrokken bij de kinderen in Armenië en nauwgezet in de boekhouding. Nu Sytze er niet meer is merk je pas wat hij voor Famtofam heeft betekend.

Gelukkig voor Famtofam werd er snel een nieuwe penningmeester gevonden: Elle Hoekstra. Verder in de nieuwsbrief stelt hij zich zelf voor. Nu het bestuur weer voltallig is kunnen we ook gaan nadenken over nieuwe ontwikkelingen. Hoe willen we verder met Famtofam: meer kinderen gaan sponsoren, nieuwe projecten gaan opstarten. Onze focus richt zich nu vooral op de kinderen en de communicatie naar u (de sponsoren) verbeteren. Dit kan b.v. door de frequentie van de nieuwsbrief te verhogen of/en door meer gebruik te gaan maken van internet en de website (www.famtofam.nl). Daarnaast zijn er al concrete ideeën om volgend jaar (april 2012) een sponsoravond te organiseren (dit is ook een manier om met u in contact te komen en ideeën uit te wisselen). In de nieuwsbrief leest u hier meer over.

Famtofam is trouwens nog op zoek naar een bestuurslid dat zich bezig zal gaan houden met communicatie/ marketing. Mocht u geïnteresseerd zijn dan kunt u voor meer info e-mailen naar info@famtofam.nl.

Op dit moment sponsort Famtofam 201 kinderen. Dit jaar zijn er velen bezocht door Karine, Zara en Kristine (u wordt door hun via de ledenadministratie (Gohar Boonstra) persoonlijk geïnformeerd over uw gesponsorde kind). Ook het bestuur heeft tijdens hun bezoek aan Armenië (okt 2011) veel kinderen bezocht. U leest hierover een persoonlijk verslag van de penningmeester en zijn vrouw (voor het eerst in Armenië) in deze nieuwsbrief.

Tijdens het bezoek aan Armenië kwamen wij ook in contact met Myrthe Korf (geboren en opgegroeid in Drenthe), zij woont al jaren in Armenië. Zij spreekt Armeens en kent het land goed. Veel informatie over Armenië (politiek, sociaal en cultureel etc.) hebben we met haar besproken, zeer de moeite waard. Famtofam heeft Myrthe gevraagd om een column in de nieuwsbrief te verzorgen om u wat achtergrond informatie te geven over Armenië en dat wilde ze met plezier doen.

Ik wens u veel leesplezier en hoop u te zien en te spreken tijdens de sponsoravond april 2012.

Gjalt Voolstra (voorzitter Famtofam)

Wijzigingen in het bestuur

Nieuwe penningmeester

Het bestuur heeft een nieuwe penningmeester gevonden in de persoon van Elle Hoekstra uit Eastermar. Met de aanstelling van een nieuwe penningmeester is het bestuur van Famtofam weer compleet.

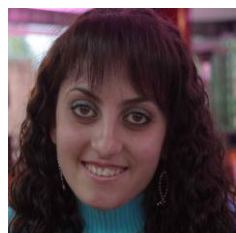

Elle: “Ik was van plan om eind dit jaar iets aan vrijwilligerswerk te gaan doen en wilde daar dit jaar rustig over gaan nadenken wat dat zou gaan worden. Toen kwam – via mijn vrouw die al jaren een kind sponsort – het verzoek binnen om de zo volkomen plotseling ontstane vacature van penningmeester te gaan vervullen. Eén nacht bedenktijd was voldoende.

Nieuw contactpersoon in Armenië

We hebben afscheid moeten nemen van Zara onze 2e contact persoon. Zij is samen met haar man naar Rusland vertrokken. Wij danken Zara voor haar inzet en wensen haar samen met haar man veel geluk in Gorki. Tijdens ons bezoek aan Gyumri oktober jl. hebben we een vervanger voor Zara gevonden, Kristine; zij stelt zich zelf even voor:

I am Kristine Mkhitarian. I am 19 years old. I am a student. I go to Pedagogical Institute, the faculty of foreign languages the department of English. I am going to become an English teacher.

I live with my father, mother and brother in Gyumri. I want to work for FamToFam as I am interested in the poor children of my own town. I have already started my work and visited some children. I have sent information about those children to Gohar. I hope we shall continue our cooperation.

Bericht uit Armenië van Karine

Winter in Gyumri

The winter came very soon this year in Armenia. It is cold and severe. The winter is too severe for the inhabitant of Gyumri especially for those who live in the containers. As the town is rich with a lot of unemployed people (about 90 % of the inhabitant are unemployed here) the winter is very unpleasant for them. A lot of people don't heat the flats, houses, containers as they simply cannot afford paying for the gas and electricity.

They use a wood-stove to heat the house and water for laundry, cooking and making tea. There was a 15 percent drop in gas consumption in Armenia last

year as people increasingly returned to wood-stove heating following a 37 percent gas price rise the result of a tariff hike by Russian energy exporter Gazprom.

Now there is a shortage of wood in Gyumri and the prices are rising. The family's are now using the woodstove with everything they can find. As a result of that the air is getting polluted and that makes the family's sick. An solution is to subsidy the gas.

Voor het eerst in Armenië

Elle Hoekstra en Jantsje Hoekstra-Van der Heide (Sponsor van Arman Janoyan)

Sinds begin dit jaar ben ik actief als nieuwe penningmeester van Famtofam. Inmiddels raak ik aardig ingewerkt in wat Famtofam beweegt en doet. Dat komt ook doordat Jantsje (mijn echtgenote) al jarenlang een trouw (en zeer betrokken) sponsor is van Famtofam is. Genoeg aanleiding om te beslissen dit jaar samen (met onze voorzitter Gjalt Voolstra) een bezoek te brengen aan Armenië. Dit heeft inmiddels zijn beslag gekregen door een verblijf in Gyumri van 9 tot 16 oktober j.l.

Alhoewel wij gewaarschuwd waren dat het geen ‘vakantie zou worden’ zijn wij overrompeld en diep geraakt door wat we daar hebben gezien en meegemaakt. Het bezoeken van mensen

onder mensonterende omstandigheden in smerige, vieze, vochtige en (altijd) donkere containers (zie de website voor foto's) is niet vrijblijvend en doet wat met je. Ze zijn uitsluitend te bereiken via onverharde wegen met enorme kuilen waar je je eigen auto nooit aan zou wagen. Je ontmoet dan mensen waarvan je je afvaagt hoe ze de moed kunnen vinden elke

dag weer op te staan om hun dingen (wat is dat eigenlijk?) te gaan doen zonder ook maar enig uitzicht op verbetering. Gebroken gezinnen, mensen met ernstige gezondheidsproblemen die niet kunnen worden aangepakt (= betaald). Kinderen die soms met moeite onderwijs kunnen genieten.

We hebben op een dag (dat het de hele dag bijna regende) meegemaakt dat 4 kinderen uit een gezin niet naar school konden omdat ze geen schoenen hadden. En wat te denken van een moeder die voor een deel verminkt is door reumatiek waar niets aan gedaan wordt. Mensen die moeten rondkomen van een pensioen van een grootouder van € 40 per maand (want werk is er niet, als er al iemand is die zou kunnen werken). Bovendien kregen we van diverse vrouwen te horen dat de man “in Rusland werkt” wat in feite betekent dat de man vrouw en kinderen heeft verlaten en nooit mee iets van zich laat horen en ze dus volledig aan hun lot overlaat. De blik in de ogen van deze mensen spreekt boekdelen.

Het is eigenlijk niet voor te stellen dat deze mensen nu al 23 jaar geen fatsoenlijk onderkomen hebben en moeten leven onder de meest erbarmelijke omstandigheden. In een gebied waar werkeloosheid heerst voor 70-80% van de bevolking. Zicht op verbetering is er dus niet omdat de ‘welvaart’ blijkbaar uitsluitend is weggelegd voor een select groepje mensen die elkaar de hand boven het hoofd houden in een land waar corruptie welig tiert en de onderkant van de maatschappij altijd het gelag betaalt.

We hebben veel mensen bezocht en gesproken en we hebben er letterlijk wakker van gelegen. En als je dan wakker ligt dan verbindt je hun ellendige situatie onwillekeurig met wat wij hier in dit land hebben en begrijpen even niet waar wij ons hier zoal druk over maken.

We zijn vandaag (16 oktober) teruggevlogen en komen weer in ons huis. Lekker warm, verlicht door een stralende zon, voorzien van alle gemakken. En we zien alle reclame-uitingen van de afgelopen week liggen en nemen kennis van: de komende Camper en Caravanshow in Utrecht, dat 3 otters in de Alde Feanen zijn uitgezet met een zendertje en dat de C1000 meldt: “Onze kip heeft meer leefruimte en leeft langer”.

We kijken elkaar aan beseffen hoe fout het zit in deze wereld en hoe ongelijk de kansen zijn verdeeld.

Hulde aan Famtofam die probeert concreet iets te doen aan de ellende van kinderen daar en probeert hun een sprankje hoop te geven op een minder ellendige toekomst. Ik weet het, het is een druppel op een gloeiende plaat maar toch, hulp van Famtofam blijft “broodnodig” (vergeef mij de uitdrukking maar).

Beste mensen, we hebben het tot op ons bot gevoeld wat mensen daar meemaken en het motiveert ons alleen maar meer om de komende tijd met nog meer enthousiasme het werk te steunen van Famtofam.

Acties

Eindexamenstunt 6e klas van het Gymnasium Celeanum te Zwolle brengt €1150 op!

Afgelopen zomer ontving Famtofam een gift van €1150 van de 6e klas van het Gymnasium Celeanum te Zwolle.

Het geld was bijeengebracht tijdens de examenstunt 2011, waarbij allerlei activiteiten werden georganiseerd waar opgeboden kon worden.

De toeschouwers konden o.a. bieden op touwtrekken, het pyramidspel en een make-over van een docent. Zelfs een docent wiskunde wilde voor €250,- wel zijn haar eraf laten halen, en meerdere docenten volgden. Naast deze activiteiten kon men ijs, drinken en diverse snacks kopen. Geweldig, wat een prachtig idee om de laatste schooldag (examenstunt) op deze wijze in te vullen en de opbrengst te schenken aan Famtofam.

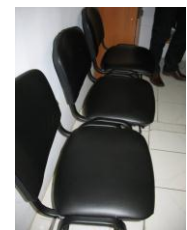

De opbrengst is bestemd voor leermiddelen voor School 2 te Gyumri. Dit i.o.m. Dorrit Jorritsma (leerlinge en mede organisator Examenstunt Celeanum gymnasium). Tijdens het laatste bezoek aan Gyumri heeft een afvaardiging van het bestuur van Famtofam een bezoek gebracht aan School 2. We hebben met Karine (contactpersoon van Famtofam in Gyumri en tevens Engelse lerares op school 2) en de directeur van school 2 overleg gehad over welke leermiddelen ze het beste konden gebruiken. Hier kwam uit naar voren dat ze graag het volgende willen hebben:

20 stoelen om achter de computer te zitten (ze gebruiken nu houten banken)
1x LCD TV + DVD speler (ze hebben geen audio visuele apparatuur, ze gaan deze gebruiken voor ondersteuning tijdens de les). 1x opbergkast (Indien er nog geld over was dan wilden ze graag nog een kast voor in de klas voor het opbergen van leermiddelen). Dit alles hebben we voor hun gekocht en is door de bedrijven in Armenië geleverd aan School 2. Aan het eind van ons bezoek

aan Armenië zijn we nogmaals bij School 2 wezen kijken om de apparatuur, stoelen en kast formeel te overhandigen (zie foto's). Tevens hebben we een dankbrief van de Directeur mogen ontvangen De school is erg blij met de spullen en danken jullie daar erg hartelijk voor.

Famtofam op Jaarmarkt Eastermar

Naast de reguliere sponsorgelden komen zo nu en dan nieuwe initiatieven naar boven om geld in te zamelen voor Famtofam.

Zo hebben Mevr Jantsje Hoekstra en haar buurvrouw Alie de Vries (beide zelf trouwe

sponsoren van Famtofam) tijdens de Jaarmarkt in Eastermar een kraam ingericht waarin oude boeken, oude CD's als versiering en knuffels werden verkocht (voor elke bod). Daarnaast werden flyers uitgedeeld met informatie over het werk van Famtofam.

Een prachtig initiatief dat wellicht nog vervolg krijgt op andere markten. We hebben als bestuur besloten om voor dit soort activiteiten promotiemateriaal aan te gaan schaffen zodat dit makkelijk kan worden ingezet bij volgende gelegenheden.

Het heeft in ieder geval het prachtige bedrag van € 200 opgeleverd waar we weer erg blij mee zijn.

Chapeau....”

Ook dit geld is goed besteed in Armenië. In overleg met de dames Hoekstra en de Vries is gekozen om een laptop te schenken aan onze contactpersoon in Armenië, Karine (zie foto) Zonder een computer is het voor Karine onmogelijk om haar werk voor Famtofam goed uit te voeren, zowel Karine als Famtofam zijn bijzonder content met deze actie. Dames, nogmaals bedankt!

Van de penningmeester

Zoals reeds door de voorzitter gemeld ben ik sinds dit voorjaar in functie als penningmeester van Famtofam. Na een paar maanden inwerken heb ik redelijk inzicht hoe alles financieel 'reilt en zeilt'. Ben in die periode steeds meer gefascineerd geraakt door het werk van Famtofam. Niet in de laatste plaats door mijn bezoek aan Armenië afgelopen oktober. Een persoonlijke indruk van mij over dat bezoek vindt u elders in deze Nieuwsbrief. Wat mij met name in Famtofam aanspreekt is de transparantie en de directe lijnen met Armenië waardoor binnen Famtofam geen discussies worden gevoerd over zaken 'die aan de strijkstok blijven hangen'. Het (automatisch) geïncasseerde geld wordt iedere maand door mij overgemaakt aan de ASHIB bank in Gyumri (op een eigen rekeningnummer van Famtofam daar). Tegelijk met de overboeking van het geld wordt ook een zogenaamde Paylist meegestuurd naar die bank. Op deze lijst staan alle kinderen vermeld met daarbij het bedrag wat van de sponsor die maand is geïncasseerd en is overgemaakt. Ook staat daarbij vermeld de persoon (moeder, grootmoeder, verzorger) die het geld voor het kind mag opnemen bij de bank. Deze persoon moet zich identificeren met een paspoort. Het betreffende paspoortnummer staat vermeld op de paylist en wordt door penningmeester (op aangeven van onze contactpersoon van Fam2Fam daar ter plaatse) op de lijst vermeld. De bank houdt € 0,06 in aan kosten, wat neerkomt op een kostenpercentage 0,04 % (en dat is erg weinig). Betrokkenen kunnen dan € 12,44 opnemen en direct besteden.

Elke maand ontvang ik van de ASHIB bank via email een overzicht van de kinderen waarvoor het geld nog niet is opgenomen. Wanneer blijkt dat iemand een paar maanden achtereen het geld niet heeft opgenomen bij de bank (wat zeer zelden voorkomt) wordt onze

contractpersoon in Gyumri door mij ingeseind die dan op onderzoek uitgaat. Op deze wijze wordt strak gecontroleerd dat het geld op het juiste adres terechtkomt. Wijzigingen in personen die het geld opnemen of wijzigingen van paspoortnummers worden door de contactpersoon aan mij doorgegeven waarna ik vervolgens de paylist up to date houdt. Wanneer ik het gewijzigde paspoortnummer niet tijdig aanpas op de paylist krijgt de betrokkene het geld niet mee van de bank, een sluitend systeem dus. In oktober j.l hebben we de bank bezocht en persoonlijk contact gelegd met de mensen die onze zaken daar behartigen. De directeur van de bank heeft toen nog eens zijn dank uitgesproken aan het adres van Famtofam voor de hulp die wij bieden aan Armeense kinderen. Deze dank komt toe aan u als sponsoren, zonder wie dit allemaal niet mogelijk is.

Aangezien ik onlangs met pensioen ben gegaan zal ik de komende tijd meer tijd aan Famtofam kunnen besteden en zal ik proberen mijn steentje bij te dragen aan een verdere uitbouw van Famtofam, wat ook in 2011 hard nodig is. Ik hoop velen van u te ontmoeten op de bijeenkomst die Famtofam in het voorjaar van 2012 zal organiseren.

Hebt u overigens vragen of opmerkingen betreffende de financiën van Famtofam, schroom niet om contact met mij te zoeken. Ik zal u graag te woord staan.

Extra donatie voor Kerstmis

Wist u dat het mogelijk is om in december iets extra's te doen voor de kinderen in Armenië? Het is namelijk een goede gewoonte van Famtofam om alle gesponsorde kinderen in Armenië met kerst van wat extra's te voorzien. Daarom maakt de stichting in december elk jaar een extra bedrag per kind over om ervoor te zorgen dat de gezinnen daar ook iets extra's hebben met kerst al blijft ook dat "een druppel op een gloeiende plaat".

Voor de stichting betekent dit dan ook dat hiervoor extra middelen geworven moeten worden. Momenteel worden 201 kinderen in Armenië door Famtofam gesponsord. Wanneer elk kind een extra maandbedrag zou krijgen houdt dat in dat er dit jaar extra een bedrag van meer dan € 2.500 nodig is om dit voornemen ten uitvoer te brengen.

We vragen onze sponsoren dan ook om dit allemaal mogelijk te maken.

U kunt ons hierbij op 2 manieren helpen:

Door voor het kind dat u zelf sponsort een extra bedrag te storten op onze bankrekening onder vermelding van "Kerstgift kind xxx". Dit bedrag mag een extra maandonatie zijn maar u mag uw kind ook een hoger bedrag geven. In december wordt dat bedrag als extra, rechtstreeks overgemaakt aan uw kind.

Door een algemene kerstgift over te maken welke gift niet persé voor een aangegeven kind bestemd is. Ook deze gift graag overschrijven op onze bankrekening onder vermelding van "Algemene kerstgift". Dit geld gaan we ook gebruiken om alle kinderen van een extra kerstgift te voorzien.

Het blijkt namelijk dat niet alle sponsoren aan onze oproep gehoor (kunnen) geven een extra gift te doneren in december. Daarnaast zijn er altijd een aantal kinderen waar (tijdelijk) geen sponsor meer voor is. Daarom proberen we als stichting het ontbrekende deel uit 'andere middelen' te halen om toch elk kind van iets extra's (minimaal een maandbedrag) te voorzien. Om u een beeld te geven: in 2010 moest de stichting zelf € 1.158 uit eigen middelen halen om alle kinderen van een kerstgift te kunnen voorzien (dat zou dit jaar dus een kwart hoger uitkomen aangezien dit jaar de maandbijdragen met 25% zijn verhoogd).

Wij zijn echter de overtuiging toegedaan dat best meer sponsoren bereid zijn om iets extra's te doen met kerst maar dat deze mogelijkheid wellicht niet bij alle sponsoren voldoende bekend is.

Daarom willen we u met dit schrijven oproepen om ons te helpen deze kinderen met kerst iets extra's te geven. Mogen we op u rekenen?

Het geld kunt u overmaken op de bankrekening van stichting Famtofam: 59.29.44.212

Alvast hartelijk dank namens alle kinderen.

Donateursavond Famtofam

Eind april 2012 staat de donateursavond van Famtofam gepland. Het is een goede gewoonte van Famtofam om per lustrum een speciale avond voor u als donateur te organiseren.

Ondanks de informatie die u ontvangt (in de vorm van e-mails en brieven) vanuit Armenië, stellen wij het zeer op prijs u persoonlijk te ontmoeten. Op deze avond zal natuurlijk het werk van Famtofam in Armenië centraal staan, tevens zullen wij u informeren over de bezoeken die het bestuur van Famtofam aan Armenië heeft gemaakt in 2010 en 2011. Om u uitgebreid te kunnen informeren over de situatie van uw sponsorkind(eren) in Armenië hebben wij als bestuur besloten om onze contactpersoon in Armenië over te laten komen voor deze speciale avond.

Onze contactpersoon (Karine Arevshatyan) weet als geen ander hoe de situatie in Armenië is. Zij is, samen met nog een collega (Kristine) ter plaatse, verantwoordelijk voor het onderhouden van de contacten met uw sponsorkind(eren).

Voor u een uitgesproken kans om op deze avond nader te worden geïnformeerd.

Omdat wij uw persoonlijke inbreng zeer waarderen heeft u de mogelijkheid om punten door te geven die u graag besproken wilt zien op deze avond. Heeft u wellicht nog een leuk idee ter invulling van deze avond, schroom dan niet en neem contact met ons op.

Over de exacte datum en locatie zult u t.z.t. nader worden geïnformeerd.

Wij hopen als bestuur u op deze avond te mogen verwelkomen.

Column Myrthe Korf

Introductie

Wie ben ik? Ik woon sinds 2004 in Jerevan, de hoofdstad van Armenië.

Voordat ik verhuisde, heb ik eerst een aantal jaar heen en weer gereisd tussen Nederland en Armenië. Ik heb jarenlang veel gewerkt met en voor kinderen in Spitak, een kleine stad op ongeveer drie kwartier rijden van Gyumri. Net als Gyumri werd ook Spitak verwoest tijdens de aardbeving van 7 december 1988. Nu werk ik als docente Nederlands in Jerevan en doe projecten op het gebied van gelijkheids- en vrouwenkwesties, mensenrechten en online media. Verder lees en schrijf ik veel en trek ik graag de Armeense natuur in. Hoewel ik niet weet hoe lang ik nog in Armenië blijf (ik ben momenteel op zoek naar werk elders), wil ik wel in de Kaukasusregio blijven. In de loop van de jaren heb ik mijn hart aan de Kaukasus verloren! Mijn website is te vinden op www.myrthekorf.com.

Column

Alle kinderen in Armenië gaan naar school. Tenminste, dat is de bedoeling, want zoals elders in deze nieuwsbrief verteld wordt, gaan sommige kinderen in Armenië niet of onregelmatig naar school omdat de familie te arm is. Onderwijs wordt in de Armeense cultuur traditioneel heel belangrijk gevonden en Armeniërs zijn over het algemeen een hoog opgeleid volk. Met het ineenstorten van de economie als gevolg van het wegvallen van de Sovjet-Unie, de aardbeving in 1988 en de oorlog met Azerbeidzjan begin jaren negentig groeiden ook de problemen in de onderwijssector. Tegenwoordig verschilt niveau van het onderwijs enorm per school. Dit geldt ook voor de staat van de schoolgebouwen en de middelen die ze tot hun beschikking hebben. Vooral buiten Jerevan en op het platteland zijn de problemen nog steeds groot.

Een van de grootste problemen zijn de lage salarissen van de onderwijzers. Het is natuurlijk gewoon demotiverend voor het onderwijzend personeel dat hun salaris niet eens genoeg is om hun gezin van te onderhouden. Die lage salarissen werken corruptie in de hand - geld of een

cadeautje in ruil voor goede cijfers. Het zorgt er ook voor dat docenten regelmatig 's middags bijles geven aan de leerlingen die ze 's ochtends nog in de klas hadden om zo wat extra bij te verdienen. Er zijn gevallen bekend waarbij de leraar in de klas expres te weinig onderwees zodat leerlingen in de hoogste klas gedwongen waren bijlessen te nemen om te kunnen slagen voor de toelatingsexamens voor de universiteit.

Het komt helaas nog steeds voor dat leraren lijfstraffen gebruiken. In het afgelopen jaar zijn een aantal gevallen via internet naar buiten gekomen. Leerlingen hadden op hun mobiele telefoontjes gefilmd hoe hun leraar een klasgenoot sloeg of aan de haren trok en deze filmpjes vervolgens op internet gezet waar ze veel bekeken en verspreid werden.

Ik vraag me soms af of de overheid wel de juiste prioriteiten stelt of realistisch is. Zo heb ik eens een middag doorgebracht in een internetclub-annex-kopieerwinkel in Spitak waar het de hele middag een komen en gaan was van leraren uit Spitak zelf en uit de omliggende dorpen. Zij kwamen examenvragen downloaden en printen die door het Ministerie van Onderwijs online waren gezet. Overigens stuurden sommige leraren hun leerlingen naar de internetclub. Ik denk niet dat dat bevorderlijk was voor het geheimhouden van de vragen tot aan het begin van het examen. Hoewel het Ministerie van Onderwijs er dus vanuit lijkt te gaan dat alle scholen in het land computers en toegang tot het internet hebben, zijn er zelfs in de hoofdstad Jerevan nu nog scholen waar geen computer te vinden is. Om over dorpscholen in afgelegen gebieden dus maar niet te spreken...

Het nieuwste onderwijsproject is ook zo iets: een paar maanden geleden zijn schaaklessen op alle scholen verplicht gesteld (schaken is populair in Armenië en Armeense schakers zijn goed vertegenwoordigd in de wereldschaaktop). Er is geld vrijgemaakt om de scholen te voorzien van voldoende schaakborden, -tafels en -stoelen.

In de elf jaar dat ik in Armenië ben, heb ik ook een aantal dingen op scholen ten goede zien veranderen. Tien jaar geleden bijvoorbeeld duurde de wintervakantie vaak een aantal maanden omdat scholen niet toegerust waren om in de koude winters de klaslokalen voldoende te verwarmen of het geld niet hadden om de stookkosten te betalen. Die periode is gelukkig voorbij. Tegenwoordig hebben (vrijwel?) alle scholen in het land wel een werkend verwarmingssysteem en kunnen ze de kosten dragen. De wintervakantie duurt tegenwoordig dan ook nog maar een week of twee.

Ook zie je steeds meer scholen overal in het land die zowel van binnen als van buiten opgeknapt zijn en van betere leermiddelen en onderwijsondersteunende middelen zijn voorzien, hoewel dit zeker nog niet voor alle scholen geldt. Bijna altijd gebeurt dit met steun van donoren van buiten Armenië - een goed voorbeeld staat elders in deze nieuwsbrief. Zulke steun blijft helaas denk ik nog een tijd hard nodig, juist voor scholen buiten de hoofdstad. Ik heb hier maar een paar dingen kort kunnen aanstippen, maar ik hoop dat u een kleine indruk heeft gekregen van de problemen waar Armeense scholen en leraren mee te maken hebben. Ondanks dat ben ik er vooral van overtuigd dat er ontzettend veel mensen op de Armeense scholen werken die met de vaak beperkte middelen die ze hebben zich met hart en ziel inzetten voor hun leerlingen.